

Lumina Sa

Foaie săptămânală pentru

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an Lei 40.—
Pe o jumătate de an „ 20.—
Pe un pătrar de an „ 10.—

— Un număr 1 Leu. —

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA:

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Preotul Iosif Trifa.

ANUNȚURI

se primesc la administrația din strada Mitropoliei 45.

PREȚUL ANUNȚELOR:

Un șir pețit 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Puterea școlii.

Nimeni nu o tăgăduiește. Dar în trecut nu i-am înțeles îndeajuns însemnătatea. Deși lupta aprigă și statornică între popoare, pentru a rămânea biruitoare în lume, se dă mai mult cu arma culturii decât cu ascuțișul sabiei. Tot lumina minții și bunătatea inimei sunt armele cari hotărăsc soarta unui neam.

De aceea vedem cu dragă inimă sfatul oamenilor cu dragoste de binele mulțimii, strânși la București, cum au chibzuit săptămâni dearândul ca să pună temelii nouă școlii pentru popor.

In locul celor 6 ani, cum era întocmită școala noastră de toate zilele, cu o școală de «repetiție» care nu prea se ținea, au hotărât să facă o școală de 7 ani. În cei 4 dintâi se va învăța, la sat ca și la oraș, tot ce trebuie să știe copilul, ca să poată urma școala mai departe, dacă vrea să-și câștige traiul și să fie folositor mulțimii cu peana și cu mintea. In cei din urmă 3, pentru mulțimea copiilor cari își vor trăi viața ca și părinții lor, se va întocmi învățământul așa ca să-i pregătească cât mai bine, după felul vieții din partea locului.

La munte vor învăța cum să crească vite mai bune și mai de soi, cum să folosească lemnul și cum să câștige mai ușor prelucrându-l. La câmpie vor învăța cum să lucreze mai bine pământul, cu ce să-l samene ca să scoată roduri mai îmbelșugate, cum să îngrijască de vii ca să producă vinuri căutate. Pe unde este la putere neguțătoria, ori e și numai un început, vor învăța istețimea de a se învăța în lume; unde trebuie meșteșug li se va da ceea ce trebuie acestei pături de oameni, de cari avem așa de puțini și ne trebuie atât de mulți, ca să izgonim pe străini. Unde sunt fabrici și un început de industrie, ori și numai material potrivit de a fi prefăcut în lucruri de trebuință, vor învăța să fie cât mai pricepuți în această latură.

Iată un lucru cuminte care n'a fost până acum: să-l învețe școala pe copil cum să fie om priceput după lipsurile locului unde are să trăiască.

Când se va hotări prin lege acest fel de școală, e rândul nostru să o sprijinim cu toată inima, să trimitem cu deadinsul pe copii ca să învețe carte, căci aceasta e puterea care înalță, întărește și aduce bunăstarea unei nații.

P. Craiveanu.

Să pierdem nădejdea de mai bine?

Nu, hotărât nu! Cerul deasupra țării noastre mândre e mult mai senin, pământul nostru mult mai bogat, sufletul neamului nostru mult mai curat, credința noastră mult mai adâncă, vrednicia noastră mult mai mare și hărnicia mult mai răbdătoare decât ca răutatea zilelor să ne poată clăti încrederea într'un viitor fericit.

Vor fi ele multe pricini de nemulțumire în viața pe care abia am început să o trăim în țara asta nouă, cu care ne-a dăruit Dumnezeu. Dar nici nu se putea altfel. Vezi că prinzi să-ți orânduiești o gospodărie mică și câtă bătaie de cap i-ți dă până ce toți căsenii ajung să vadă lucrul la fel unul ca și cealalt. Dar mi-te când vine treaba să orânduiești o țară nouă pe temelii tari.

Ne-am strâns noi cu dor și drag, și nu fără jertfe, sub acoperământul ei larg. Dar suntem mulți, din multe părți, cu obiceiuri, cu năravuri și cu credințe de viață felurite. Până ce vederile se potrivesc și năravurile colțuroase se netezesc frecările nu se pot înconjura. Firea îndârjită a Ardeleanului, cea b'ăjină a Bucovineanului și cea neîncrezătoare a Basarabeanului s'a ciocnit cu cea mândră a Moldoveanului și mai ales cu firea iute și îndrăzneală a celui din Muntenia. Orice frecare, orice ciocnire naște durere și aceasta este durerea noastră de acum, singura noastră durere, că frați despărțiți de veacuri nu ne putem înțelege acum tocmai cum am vrea. Dar dragostea de neam și țară, ce arde cu flacără sfântă în tot sufletul de român, va topi pe incetul răul, va îndulci ura, va îmblânzi pornirile, ne va arăta cărarea, ne va lumina drumul drept pe care să pornim și vremea, acest doftor ce nu dă smintă, va vindeca toate ranele, pe cari ni le a

lăsat în suflete răul trecutului din care am scăpat.

Adevărat că apa vieții noastre românești se scurge încă în valuri tulburi. A fost o furtună groznică războiul prin care am trecut. Și când se descarcă o furtună șuvoiul ei spală tot ce întâlnește în cale. Apa când se strânge în vale ridică la suprafață toată urâciunea și gunoaiile de te prinde greața. Așa s'a întâmplat și între oameni. Multe suflete de slabănogi, de răi și hrăpăreți, de nepricepuți și nevrednici s'au ridicat deasupra. Dar să avem răbdare. Pe incetul se va scurge și se va limpezi apa, «apa trece pietrele rămân». Vor rămânea și la noi sufletele tari, oamenii grei, cu adevărat vrednici, se vor strânge umăr la umăr și din sufletul lor, din țaria lor vor da suflet și putere țării. De aceasta avem lipsă!

Incolo are țara asta tot ce îi trebuie. Bogate lanuri de bucate, păduri întinse cu lemn pe ales, pășuni pe cari pasc vite fără număr și, sub pământ, nesecate izvoare de petrol, destule băi de sare, de cărbuni, de aur, de argint și tot felul de metale. Aceasta-i bogăția: să ai în casa ta tot ce-ți trebuie. Se vor găsi pe rând și oameni pricepuți să chivernisească bine. Se vor rușina ei cei ce fac cu sila azi să scadă prețul Leului nostru și să crească scumpetea, când vor vedea belșugul nostru revărsându-se și peste granițe.

Răbdare ne trebuie, oameni buni, și muncă și vreme cu răgaz, ca puterile tănuite ale sufletului românesc, credincios, cinstit și harnic să se ridice la cârmă din toate unghiurile pământului nostru și nu va fi țară mai frumoasă, mai bogată și mai fericită ca mândra noastră Românie.

M. Șeiceanu.

„Crucea o nebunie — zise un răcăcit cătră un moșneag albit de zile, cunoscut în întreg satul de om credincios — cum mai poți crede, că un semn din două lemne puse peste olaltă de-a curmezișul poate să ajute, să mântuiască? Nu este aceasta o nebunie?» «Intocmai așa, — răspunsă liniștit bătrânul, căci așa ne-o spune și însuși apostolul Pavel». «Vre-i să glumești cu mine — dusă vorba mai departe pocăitul — că doar și eu țin la învățăturile lui Pavel, dar între ele și semnul cioplit care ar avea putere mântuitoare e o mare depărtare». «Ești obicinuit să cetești în Biblie, că așa spunei voi că din ea vă scoateți învățătura» — își întări vorba moșneagul — ia deschide la 1. Corinteni cap. 1.

v. 18 și vei găsi: «Cuvântul crucii celor peritori nebunie este; iară nouă celor ce ne mântuim puterea lui Dumnezeu este». Răcăcitul coborâ glasul și rămasă pe gânduri. Se vedea pe el că vorba Sfintei Scripturi, cetită cu înțelesul ei adevărat, la covârșit cu totul. De acum începu să o cetească mai cu băgare de seamă, să caute legătura și duhul vorbeii. Nu mai ascultă propoveduirea prorocilor mincinoși. Când se izbea de locuri neînțelese mergea la preot să-l lămurească. Și într'o bună zi spusă cu sfială celui ce îl îndreptase: «da acum știu că numai necredincioșilor este crucea o nebunie».

ȘTIRI DIN ȚARĂ

Intre partidele politice. Știrile mai noi spun că partidul progresist a lui Marghiloman s'ar fi împreunat cu al poporului de sub conducerea lui Averescu și s'ar numi partidul progresist al poporului, la conducere cu un comitet în fruntea căruia stă dl Marghiloman. Acum pe urmă partidul poporului spune că n'are de gând să facă tovarășie cu partidul d-lui Marghiloman. Și partidul național din Ardeal a avut sfătuirii cu cei din partidul poporului pentru a ajunge la o înțelegere, îndreptată împotriva liberalilor. Mai întâi ardelenii noștri s'au sfătuit cu cei din partidul țărănist, cu acelaș gând de a-și strânge rândurile împotriva guvernului liberal toate partidele din opoziție.

Se vorbește iarăș de adunarea dela *Alba-Iulia* ce ar fi să se țină mai spre toamnă. Și e vorba să meargă acolo și reprezentanții minorităților, adecă a celorlalte neamuri de printre noi, alături de reprezentanții tuturor partidelor din împotrivire. Încercările de apropiere între aceste partide n'au dus până acum la înțelegere pentru că nu prea au încredere unii într'alții. Nu s'a putut ajunge nici la o împreună lucrare în politica de împotrivire guvernului și cu atât mai greu va reuși alcătuirea unui singur partid de opoziție, deși gândul tuturor e acelaș: răsturnarea guvernului liberal. Mai sunt apoi hotărâți, dacă rămân liberalii la cârmă, să nu i-a parte nici la toamnă la lucrările sfatului țării și să nu recunoască legile ce le-ar aduce, dacă nici cum n'ar izbuti să împiedece aducerea lor.

Un năcaz al Basarabenilor, pe lângă alte multe mai este și acela că n'au lemne. Se plâng că Statul ține toate pădurile de acolo fără să le dea lemnele de lipsă. Ei au venit să-și cumpere dincoace de Prut, în județul Iași și acum nu li-se dau vagoane și nu li-se îngăduie să le treacă peste Prut. Răutate nu poate fi la mijloc, decât o neînțelegere, ca de atâtea ori, când bieții Basarabeni n'au fost înțeleși în năcazurile lor de cei dela stăpânire. Ori doară să fie iarăș o necuviință a slujbașilor, că Doamne de câte ori oameni fără suflet caută să scoată folos pentru ei din năcazul altora.

FOISOARA.

Indemn la muncă.

Plugari din toată țara, veți fi cu toții împroprietăriți. Veți avea, fiecare familie, petecul vostru pe pământ. În România veche împroprietărirea este aproape isprăvită; numai în câteva județe nu au primit toți plugarii certificatele de proprietate. În Basarabia s'a început împroprietărirea; în Transilvania s'a început exproprierea. Toți, de pretutindeni, trebuie să aveți o mare mulțumire; cea mai mare dorință a voastră vi se împlinește; vi se dă pământ.

Dar pe cât de mare vă este mulțumirea tot pe atât de mare este sarcina și răspunderea ce apasă pe umerii voștri. Vă trebuie să munciți în așa fel pământul — care a trecut din mâinile marilor proprietari în mâinile voastre — încât să-l faceți să vă dea bucate, nu numai atât de multe și atât de bune cât le strângeau proprietarii, ci și mai multe și mai bune decât le produceau ei. Dar pentru că să ajungeți la aceasta, voi trebuie să lucrați pământul mai bine decât îl lucrau proprietarii; să

Schimbarea banilor. Guvernul a hotărât să strângă hârtiile de 500, 100 și 20 Lei și să le înlocuiască cu altele prin Banca Națională. În timpul din urmă s'au sporit peste măsură banii falși (mincinoși). Dar mai ales se face acest schimb pentru că se vadă la cine sunt sumele mari de bani. Se va ști din această preschimbare câți bani sunt în țară și câți în streinătate. Guvernul crede că în streinătate au rămas puțini bani românești și deci nu aceasta pricinuește scăderea Leului nostru, ci specula dela bursă (târgul de bani) unde speculanții vând Lei fără să-i aibe și fac câștiguri mari de pe urma cursului tot mai scăzut, pricinuind țării noastre pagube nespuse. Dacă se va adevăra acest lucru guvernul nostru va putea dovedi guvernelor din țările mari nedreptatea ce ni-se face prin scăderea prețului la banul nostru.

În aceeaș vreme preschimbarea va arăta și măsura dupăcum se impart banii între straturile societății românești. Se va vedea ce bani se găsesc la săteni, la neguțători, la orașeni și la cărturarii poporului.

Schimbul ar fi să se facă într'un răstimp de cel mult 3 luni, și să fie gata până la 1 Ianuarie 1923. Pentru schimb nu se va plăti nici o taxă, cu atât mai puțin poate fi vorba de un nou impozit (dare) de stat cu prilejul schimbului, după cum se tem unii.

Uniunea maghiară, societatea politică a Ungurilor din Ardeal, condusă de nemeși, a fost oprită să mai lucreze, pentru că nu are statute întărite de guvern. Arhiva (hârtiile) societății au fost luate de poliție și casa unde se adăpostea a fost pecetluită. Pricina mai adâncă, zice-să, pentru care a fost oprită este, că a trecut peste marginile îngăduite unei tovarășii politice. Ea conducea școlile și bisericile ungurești, pregătea serbările pentru amintirea poetului lor Petöfi, ațâța pe funcționarii ce n'au depus jurământul și a îndemnat populația să nu primească pământul, ce i se da prin expropriere, zicând că și așa nu va rămânea. Vezi așa se poartă Ungurii dela noi și totuși se mai găsesc printre ai noștri oameni cari îi ajută și-i apără.

aveți vite mai bune decât ei; să aveți unelte și mașini mai multe de cât ei.

Țara are interes ca producțiunea voastră de cereale să fie mare, pentru că să avem cât mai mult de trimis străinătății, și să ne vină de acolo aur și unelte, mașinile și materialele pe cari nu le putem face la noi în țară, precum și pentru că statul să-și încasseze taxele pentru ieșirea din țară. Și țara mai are interes ca produsele voastre să fie bune, adecă curate și alese, pentru că să aibă preț urcat pe piețele străine și să poată întrece cerealele trimise de alte țări.

Țara a făcut mari jertfe pentru voi, lucrările de expropriere și împroprietărire o țin sute de milioane de lei și vă mai plătește și jumătate din prețul pământului, rămânând ca voi să plătiți numai jumătate. Dar, dacă țara a făcut pentru voi aceste mari jertfe, trebuie să faceți și voi ceva pentru țară; trebuie să învățați să plugăriți bine, pentru că să vă dea pământul roade bogate și bune. Acesta este și interesul statului, dar este și interesul vostru. Căci la urma urmelor avuția statului o face avuția voastră și interesul țării este ca populația cea multă și muncitoare să fie cu bună stare.

Car...

Ce se întâmplă în lumea mare?

Bandele bulgare neliniștesc într'una părțile învecinate din Dobrogea noastră, cum și din pământul ajuns sub stăpânire sârbească și grecească. Dau navală pe furis, atacă satele, răpesc bunul oamenilor, dau foc, și, dacă sunt strămtorați, omoară. Noi mai blânzi am suferit și ne-am apărât pe cât am putut împotriva comitațiilor (soldați travertiți și înarmați), dar Serbia e hotărâtă să ia măsuri aspre și să trimită Bulgariei ultimatum, adecă știre că dacă nu se astâmpără, va prinde arma împotriva ei. Grecia e de un înțeles cu Serbia și ea așteaptă numai cuvântul României. De frică Bulgaria a făcut plângere la «Liga Națiunilor» că cele trei țări învecinate ar vrea să ocupe nou pământ dela ei și cer să fie apărați. Tot hoțul de păgubaș. Ea face stricăciuni la vecini și apoi ridică pâră împotriva lor. De nu se va liniști însă vom mai vedea nouă tulburări în Balcani, unde totdeauna a ars foc nestâns. Doară ne-a feri Dumnezeu!

La sfatul dela Haga cel mai greu lucru este să se hotărăscă statele ca să ajute Rusia cu bani, până nu se îndreaptă stările din launtrul țării. Germania, care voia să i vină în ajutor cu 400 milioane mărci, a fost oprită. De altă parte toate puterile sunt hotărâte să ceară seamă Rusiei de bunurile națiunilor luate cu înșelăciunea sau cu puterea de bolșevici. Se știe că stăpânirea bolșevică a pus mâna pe bunurile oamenilor singuratici, cari aveau bogății în Rusia, ca și pe bunurile unor state, cum au fost și comorile țării noastre, și acum nici nu vor să știe de întoarcerea lor.

Liga națiunilor a izbutit să înlăture neînțelegerile dintre Germania și Polonia cu privire la partea deasupra a Sileziei și armata polonă a ocupat pământul ce s'a judecat pe seama acestei țări. Asupra desarmării statelor n'a putut ajunge la o hotărâre și nici nu se poate, câtă vreme în toate părțile Europei vrășmășiile se țin lanț, popoarele se neliniștesc unele pe altele și vrășmășiile dintre cetățenii aceleiaș țări stau pe ascuțit.

În Germania tuburarea dăinuiește înainte. Partidele socialiste temându-se de întărirea partidului care vrea să refacă împărăția, sunt hotărâte să facă totul pentru apărarea republicei. Guvernul pregătește legea de apărare a republicei și muncitorimea cere să oprească orice agitație potrivnică republicei și să scoată din slujbe și din armată pe partinitorii împărăției. Încordarea între taberele potrivnice e tot mai mare.

Neînțelegeri între Regele Sârbiei și guvernul său s'a ivit pe urma dorinței Regelui de a fi grațiat (iertat) dela moarte și să i se dea muncă silnică omului care aruncase asupra lui, la 29 Iunie 1921, o bombă. Guvernul nu se învoiește cu îngăduința Regelui Alexandru, spunând că iertarea ar fi împotriva intereselor țării și chiar lumea sârbească cere pedeapsa cu moarte a celui judecat. Dacă Regele ar ierta, guvernul vrea să-și dea mulțămita. Treabă neînțeleasă, să ierți tu creștinește celui ce a încercat să-ți facă rău și lumea să nu se învoiască. Zice-se că tinăra regină Maria a Sârbiei ar fi intervenit la Rege, pe urma rugămintii mamei celui judecat la moarte.

Intre Greci și Turci războirea stă pe loc. De curând stăpânirea grecească a ținut sfat asupra stărilor în care se găsește armata în Azia mică. S'a hotărât a se trimite cuvântul din urmă al Greciei către guvernul turc din Angora, cu propuneri de pace, legându-se Grecii a împlini anume cereri turcești, fără a suferi însă interesele lor. Cuvântul Greciei va fi trimis și Marilor Puteri și dacă Kemaliștii (turci) nu vor primi propunerile, se vor începe iarăș luptele.

În Irlanda bântue lupte de răsvrătire între cei ce vor republică și cei ce țin pe lângă starea de acum, în legătură cu împărăția Angliei. Mai înverșunate au fost ciocnirile în jurul orașului Dublin.

PENTRU SUFLET.

Din Evanghelia de Duminecă: «Fiul omului are putere pe pământ a ierta păcatele oamenilor!»

În tot locul găsește Hristos pe cineva să-și arate puterea și iubirea sa de oameni. Și unde se ivește Isus e de față și duhul împotrivirii și al răutății.

Un slăbănog îi iese în cale. Hristos îi zice:

— Iartă-ți-se păcatele!

Dar aceasta o face numai Dumnezeu, se gândesc fariseii — dușmanii lui Isus.

Însă între trup și suflet e legătură, între boalele trupului și ale sufletului.

Pentru cea mai mică durere trupeză alergăm la medici și cheltuim averi, dar boalele sufletești le lăsăm uitării.

Păcatul, abaterea dela Dumnezeu, călcarea legii cu voea și a poruncii sfinte, pricinuesc boala. Și vindecarea e iertare.

Păcatul cere pedeapsă.

Iertarea e curățire prin pedeapsă.

Să o iei de bunăvoie ca să ajungi la liniște și la înseninare.

Un copil plânge că nu știe scrie și ceti. Se chinuște și se trudește până ce prinde meșteșugul. Deprinderea e pedeapsă, iertarea e știința scris-cetivului.

Ești stăpânit de năcazuri sălbatice și faci lucruri nesocotite și rele.

Pedeapsa e lupta înfrânării, iertarea e când numai ești împins la lucruri rele.

Iată, cea mai învederată probă de putere a marelui nostru doftor. El poate ierta aici păcatul omului.

Și era pe pământ și încă nu plătiese arvuna mântuirii noastre.

Sângele său încă nu s'a vărsat pentru noi, nici rane nu se făcuseră în mâinile și în picioarele sale.

Dar ce putere va avea după ce-și va da jertfa sângelui și a vieții!

Se va pogori în iad se deslege pe cei ferecați și după ce va pune stăvilă tuturor păcatelor, — se va sui în cer să șadă deadreapta Tatălui său. Luntre și punte s'a pus pentru păcatele noastre.

Cele mai negre păcate le șterge sângele său ispășitor.

În această clipă, o dragă suflete, Mântuitorul, cu puterea sa vrea să-ți ierte păcatele și să te împreune cu Dumnezeu.

Un singur cuvânt e de ajuns să te descarce de sarcina păcatelor.

El stă gata să-ți asculte rugăciunea ta și să te facă mai bun.

Pace divină în sufletul tău vrea să pogoare, dacă vrei și tu.

Crezi tu aceasta?

Nădăjduesc că vei crede.

Ori n'ai simțit nici odată cum te-a iertat Hristos și te-ai hotărât să începi o viață nouă.

O, de câteori te-ai făgăduit, dar un duh vrășmaș te-a abătut.

Hristos știe unele păcate ale tale, pe care sufletul tău ți-le aduce aminte mereu, când sunteți singuri, singurei. Hristos nu te spune la nime, nu-ți vrea răul nici pețea, de cumva tu nu ți-o cauți ca cu lumânarea. Și inima Lui se topește de dorul de a te ști trecut în lature a celor mântuiți și iertați.

El are putere să-ți ierte păcatele!

Și tu, din încăpăținare și din lene nu vrei să te apropii de Mântuitorul tău.

Spălați-vă și ve-ți fi curați.

«Scoateți vicleșugurile din sufletele voastre».

Roadă anului 1922.

Sfaturile ministrilor a statorit de curând cari roduri a le economiei noastre din acest an sunt slobode la export, adică pot fi vândute și scoase peste granițele țării și, cari nu. Anume: orzul, orzoaică, ovăsul, fasolea, mazerea, linte, sămânța de trifoi și de lujernă, meiul, toate sunt slobode la negoț în lăuntru țării și la export. Când se scot din țară trebuie să se plătească însă pentru ele anumite taxe pe seama statului. Pentru fiecare sută de kgr. sămânță de lujernă 500 lei; de trifoi 400 lei; pentru orz, orzoaică, ovăș, fasole, mazere, linte câte 200 lei; pentru mei 150 lei; pentru mazărică 100 lei. Din aceste taxe se nădăjduesc a se scoate un venit de 5—6 miliarde pe seama statului.

Cerealele oprite dela export, însă slobode la vânzare în lăuntru țării sunt: grâu, săcara, rapița, muștarul galbin, semințe de in și de cânepă, de floarea soarelui și dovleac. Toate aceste se pot mișca în lăuntru unui județ, sau dintr'un județ într'altul, fără nici un permis, sau îngăduire deosebită. Numai porumbul (cucuruzul) rămâne legat de orânduilele de până acum.

Prețul grâului și secării s'a pus cu 250 lei sută de kgr. Pe lângă acest preț statul mai plătește un spor de 50 lei la sută de kgr. aceluia, care dă grâuul său și săcara spre hrana populației (locuitorilor) și a armatei. Asemenea să pune în vedere o primă (cinste) din partea statului de câte 200 lei pentru fiecare hectar sămănat la toamnă cu grâu și pentru aceasta se va da la îndemâna ministerului de agricultură

2 miliarde din câștigul dela taxele de export. Se va da prin aceasta indemn de a se sămăna cât mai mult grâu, iar de altă parte se va opri specula, căci grâuul întrecător, după împlinirea lipsurilor noastre, se va putea scoate din țară numai sub supravegherea statului.

Hotărârea ministrilor mai nimicește permisele date până aci pentru export și arată și felul cum se poate face de aci încolo.

Un izvor de câștig pentru popor.

— Plantele de leac. —

6.

Arnica (lat. Arnica montana) numită carul zânelor, carul pădurilor, podbal de munte. — (Nemț.: Arnica Wohlverleih, Fallkraut. — Ung.: hegyi árnika, kappanör).

Plantă cu renume universal, care crește prin păduri și fânețe umede de munte, care are trupina subpământeană de cca 10 cm. lungă și 6—8 mm. groasă, de culoare galbuie-brună, care ierneză și din care în jos cresc rădăcinile subțiri ca niște sfori, iar în sus frunzele lungi de 8—10 cm. și late de 2—4 cm., fără coadă, ovale sau în forma lăncei și cu marginea întreagă. La mijlocul frunzelor crește cotorul puțin ramificat de 30—60 cm. înalt și 4—8 mm. gros, acoperit cu peri bruni, cari mai ales în partea de sus sunt foarte deși și cam lipicioși; în vârful cotorului cât și în vârful ramurilor laterale se află câte o floare de culoare galbină, având un miros specific, puternic și un gust usturător. Infloresc în Iunie și Iulie.

Se întrebunțează toată planta, dar mai ales florile. Frunzele se strâng în Iunie și se usucă repede la soare în straturi subțiri. Florile se culeg în Iunie-Iulie, pe timp uscat, după ce se uscă roua, se usucă la soare separat petalele (foile florii) și separat potirul. Florile sbârcite și mâncate să nu le culegem, căci sunt pline de niște gândaci mărunți, cari strică recolta florilor. De multeori și în florile întregi și sănătoase sunt gândaci, de aceea, după ce am separat petalele, potirele rămase le așezăm în sită și le uscăm repede în cuptor, sau deasupra jăratecului, ca să nimicim gândacii, cari dacă rămân în vieață pot cauza pagube mari în recoltă.

Trupina și rădăcina se scoate din pământ sau primăvara în luna Martie, sau toamna în luna Septembrie, se curăță bine de pământ și se usucă repede în liber sau loc încălzit, apoi se pune în saci.

În comerț se vinde sub numele de flores, folia și radix arnicae, iar floarea întreagă sub numele de flores arnicae cum calycibus.

E plantă foarte căutată și florile se plătesc cu 25—30 Lei 1 kgr.

ECONOMIE.

Cultura trifoiului.

Sămănatul și îngrijirile. Până a nu fi apucat putere, trifoiul e gingaș și deci expus vântului și răcelei, dar și arșiții solare. Este dar motivat sămănatul împreună cu puțin ovăș sau altă spicoasă, care să-l ocrotească în lunile dintâi.

N'ar trebui cumpărată decât exclusiv sămăntă de elită, așadar grea, bobonată, proaspătă și liberă de torțel. La 1 jugăr se dau 15 kg. sămăntă.

Operația distribuirii se face după îngroparea ovășului, cu sămăntătoarea de trifoiu atât de spornică și ușoară, în lipsa căreia ne ajutăm cu mâna, amestecând tot atâtă nășip ravăn. Prin adâncirea cu grapa îndatinată, sămănta s'ar înăduși cu grămada. Decât așa mai bine e a o lăsa neacoperită. Și mai bine e uzitata tăvălugirea sau trecerea cu grapa de nuele. Pe alocurea e uzitata tăvălugirea trifoiului în ovășul răsărit. Acesta se va cosi în ajunul înspicării. Acum că se poate răsăji la soare, trifoiul propășește sprinten și dă o cositură a avea două, în cel dintâi an.

De asprimea ernii se poate scuti, în clima noastră, prin un subțire așternut de pajă, târnomeată, ogrinji sau frunziș. În primăvara a doua urmează pieptănarea trifoiștei cu grapa de mușchiu, care scormonește solul dintre rizomii întramași și favorizează odrășlirea.

Recolta principală urmează în al 2-lea an, în care obținem 3 cosituri îmbelșugate, iar în al 3-lea ne alegem cu 1, mult 2. Și fiindcă trifoiștea începe acum a se istovi, ea se va desființa prin 2 sau 3 arături, în hatărul grâului sau altui urmaș pretențios. În consumație se dă verde sau uscat ca fân și otavă. Se cosește în plină floare, nu mai târziu. Uscatul ar trebui îndeplinit pe capre sau piramide.

Sămănta adese foarte bănoasă se va agonisi în anul al 2-lea, când cu desființarea trifoiștei.

Media producției la jugăr este de 100 măji trifoiu verde sau 30 măji fân și otavă. Sămănta rezultă cam 3 măji la 100 kg.

D. Comșa.

Calendarul săptămânii.

Zilele săpt.	Calendarul vechiu	Calend. nou
Dum.	3 Mucenicul Iacint	16 Rut
Luni	4 P. Andr. Archim. Crit.	17 Alecsiu
Marți	5 P. Atan. dela Aton	18 Frideric
Merc.	6 Cuv. Sisoe	19 Aurelia
Joi	7 Cuv. Toma	20 Ilie Pror.
Vineri	8 S. Muc. Procopiu	21 Pracsedis
Sâmb.	9 S. M. Pancrațiu	22 Mar. Magd.

Târguri. In 4 Iulie: Bălăușeri, Ditro; în 5: Hodod; în 8: Zam; în 9: Câmpeni și Covasna. (După calendarul vechiu).

Știrile săptămânei.

Comisia de naționalizare așezată de statul ministrilor ca să cerceteze întreprinderile și toate societățile anonime din Ardeal, Bucovina și Basarabia, — adevărat pe acelea unde nu se știe numele-tovarășilor și acționarilor — a hotărât ca neapărat două treimi din capital să treacă în mâna cetățenilor români, și trei din patru părți a oamenilor dela conducere să fie Români sau măcar cetățeni Români, dacă vor să mai lucreze în țara noastră. Această măsură dreaptă vrea să oprească pe străinii din alte țări să nu ne mai sugă vloga pe tănuite, pentru a se libovi la ei acasă. Erau prea mulți acei ce în trecut s'au îmbogățit din sudoarea noastră și au strâns averi pe cari le-au băgat în întreprinderi cu câștiguri mari și apoi le scoteau din țară.

Și de aceștia sunt și în vechiul Regat. Le va veni rândul și lor. Numai cât am vrea, ca ceace va trece dela străini să nu ajungă numai în mâna unora, ci a cât mai multora, că țara și bunurile ei sunt ale tuturor cetățenilor în măsura harnicii și vredniciei lor.

Desarmarea țărilor, de care se lega multă nădejde după prăpădirea războiului prin care am trecut, rămâne un vis neimplinit. Doar scumpetea și lipsa de bani dacă oprește pe conducătorii țărilor să nu și sporească armele ucigătoare. Neliniștea și nerânduiala din țările învecinate cu noi nu ne îngăduie nici nouă să scărițăm numărul soldaților, dupăcum am dori să și poată folosi brațele în munca aducătoare de bunăstare. Întâi de toate trebuie să ne știm la adăpost de orice încercare ne-ar veni de peste granițe. Puterea noastră trebuie să fie temută de cei ce ar râvni să ne dărâne casa noastră nouă și de aceea fiii neamului trebuie să și facă cu dragoste și mândrie datoria de soldați, ori unde îi pune țara.

Jidovismul, la el acasă în Palestina, e ajutat tot mai mult pentru a se întrema. De mult lumea se frământă cum se facă o țară a jidovilor, în cuprinsul căreia să se tragă de prin lumea întreagă. Lucru greu să scoți pe ovreu dacă s'a înfipt undeva. Dar oameni dintre jidovi, ajunși la putere și stăpânire prin toate țările lumii, lucră cu zor la înălțarea neamului lor. Societatea medicilor ovrei din America au strâns peste 400 mii de dolari pentru școala înaltă de doftori din Ierusalim.

În germania Rathenau, ministrul trebilor din afară, pe care l-au omorât de curând, cu vestitul Harden pe care l-au bătut, de moarte nemții pe stradă și cu învățatul Einstein, jidovi și ei, într'una plănuiau cum să și ajute neamul. Zice-se că pentru jidovismul lor le-au purtat nemții sămbetele. Vor fi cășunat ei ovrei multe rele creștinilor, dar nu-i nici decum creștinesc să stângi vieța unui om, ori cum ar fi el. Și cu atât mai puțin dacă, e o minte luminată, un învățat cunoscut, în lumea întreagă.

Statorirea granițelor româno-sârbe. S'au început de nou sfătuirile întrerupte prin luna Ianuarie. Cele două comisiuni sunt imputernicite acum să ia depline hotărâri în numele celor 2 țări, ca să statorască de zestăm granița. Comisiunea sârbească a hotărât deschiderea trecătorilor pentru călători și mărfuri pela Vârșet și Biserica albă.

Un foc groaznic a izbucnit în soșeaua Mihai Bravul din București, la o magazie de tot felul, unde era multă căneapă și bumbac. Focul s'a întins repede și a cuprins în flăcări jurul cu toate că au alergat într'ajutor pompierii și multă lume. N'aveau însă apă destulă să oprească primejdia, care a făcut pagube de peste 10 milioane. Suntem în toiu verii și au început căldurile mari, cari fac uscăciune. Puneți la îndemână buți pline cu apă ca la caz de nenorocire să puteți stânge repede. Și mai bine faceți să vă asigurați contra focului agonisita de nutreț și grâu, precum și casa și clădirile din curte, ca să nu rămâneți săraci într'un ceas rău.

Grijiți, când treceți peste șini! Intre Oradea mare și Oșorheiu o femeie a vrut să treacă cu căruța peste șini, dar n'a apucat să se vadă dincolo, pentru că chiar când era între șini a lovit-o trenul și-a făcut-o tot zdrob cu căruța cu tot. Nu s'a putut afla atunci, că cine a fost femeia.

Rupere de nori. Peste orașul Craiova a venit o rupere de nori, care a vârsat părăiele așa de tare, că a umplut de apă casele mai joase și a dărâmat o fabrică de cărămizi, îngropând sub ea 70 de oameni.

Doamne păzește-ne!

La otrăvit baba cu leacuri. Săteanul Ion Gutescu din comuna Pizia, de lângă Turnu-Severin, care bolia de câțiva vreme, a fost sfătuit de o femeie din sat să bea un leac, gătit de ea din goange (gândaci) descântate. Ia ascultat sfatul, și cum-a înghițit a și murit în chinuri ne mai pomenite. Iar baba geme în temniță. Poate sluji de învățătură.

Schimbul banilor la București: Francul francez se schimbă cu 14.50 lei, lira italiană 7.50 lei, marca nemțească 41 de bani, dolarul 169 lei și chiar și 172 de lei, coroana chească 3 lei 30 bani, coroana ungurească cam 17 bani.

La Paris suta de lei s'a plătit cu 7 franci și 10 centime.

O măsură bună a luat ministerul de finanțe, dând poruncă peste întreaga țară ca ceice stau în fruntea oficiilor să nu mai facă din banii statului nici o cheltueală ce trece peste 10 mii de Lei, fără știrea ministrului. Orânduirea asta, se crede, va scuti pe viitor de multe pagube vistieria țării.

Lenin capul răutăților din Rusia e pe moarte. Doctorul care îl îngrijește a pierdut orice nădejde de scăpare. Și de-o fi să plece de pe lumea asta, ca să și dea seama înaintea lui Dumnezeu, pe care nu-l va putea minții, deocamdată mai rămân mulți de teapa lui în Rusia bânțuită de toate nevoile, până când răbdarea va ajunge la margini și poporul blâjin va mătura cu duimul pe cei ce l'au îmbătat de cap. Mișcarea împotriva bolșevicilor s'a și pornit la lucrătorii din Charkoff și în Ukraina.

Câte crâjme avem? S'a făcut socoata că în Ardeal avem 18.686 de cărcime. Dintre acestea în mâna Ungurilor sunt 4059, a Jidovilor 5.539, a Sașilor 2.534, iar a Românilor 5.839 iar 200 în mâna altora. O lege dinainte de războiu leagă dreptul de a deschide o crâjmă tot numai la 500 locuitori și ar trebui să avem cel mult vre'o 10.000 de crâjme și nu cu 8600 mai multe. Când așa s'au sporit crâjmele ne vine să întrebăm câte școli și biserici nouă s'au făcut, ori doară noi vrem să slujim mai mult mamonei și nu lui Dumnezeu? Vor fi vinovați ei și oamenii pătimiși, dar marii vinovați sunt conducătorii statului, cari dau slobozenie să se sporească așa cuiburile de stricăciune.

O moartă învieată. Întâmplarea s'a petrecut în Huși. O femeie de 40 ani bolnavă mai de mult timp, de odată amorți. Timp de 24 ciasuri păru moartă. Soțul făcu toate pregătirile de înmormântare. Noaptea, pe când era priveghiată, spre spaima celor din casă, moarta își vine în fire.

Să fim cu grijă și să nu lăsăm nechemat pe omul pus anume cu pricepere să constate moartea întâmplată.

Mare cutremur de pământ la băile dela Mehadia s'a întâmplat de câteva zile. Deodată cu cutremurul pe valea Cernei se aude un șgomot surd, ce ține prelung. Lumea dela băi stă înmărmurită și noaptea, când cutremurul e mare, se trezește din somn îngrozită.

Belșugul de bucate. Gazetele aduc știrea că rodul câmpurilor e atât de bogat în acest an cum n'a mai fost de 20 ani încoace. O mângâiere-aceasta și pentru cei ce au văzut cu jale cum le zdrobește ghița ori le-a dus apa ploilor nădejdea unui an de muncă.

Foanțetea a omorât până acum în Rusia peste 10 milioane de oameni. Și asta într'o țară cu întinsă economie altă dată și cu belșug de bucate. Dar așa-i unde se încuibă trândăvia și nerânduiala și unde oamenii nu vor să lucreze. Și în Austria îi lipsă mare. Și sufer mai tare bieții copii. Vre-o 600 din ei au sosit de curând la Timișoara, ca să fie găzduiți în timpul verii în comunele șvabești din Bănat.

Primejdia boalelor. Ministrul sănătății publice din Anglia pregătește planul unei organizații internaționale pentru grija sănătății în Rusia, sub privegherea Ligei Națiunilor. Ținta acestei organizații este să se împotrivescă năvalei epidemiilor (boalelor) de tot felul, ce au trecut peste hotarele rusești și primejdiesc Europa întreagă, cum n'a mai fost de sute de ani.

Plata pentru scrisori s'a mărit iarăș. Pentru o cartă poștală, ori pe o scrisoare trebuie să pui mărci de un leu acum, dela 50 bani cum era înainte. În 3 luni s'a ridicat această dajdie dela 30 bani la 1 leu. Acuș ajungem la povestea omului care n'a vrut să se suie în căruță, căci se grăbea. Vom duce veștile cu gura că nu ne costă atâta, ca prin poștă.

„Oarele oficioase dela 9—12 oare“ așa își întitulează o gazetă ungurească din Cluj («Keleti Újság») un articol pus în fruntea gazetei. Așa, cam în bațjocoră, spune în acel articol că pe ușa celor mai multe officii găsești o țidulă albă cu vorbele de mai sus, adevărat o înștiințare că numai între oarele 9 și 12 se află cineva în cancelărie și lucră în ea. Dar de multe ori nici atunci nu afli pe nime și nu poți isprăvi nimic.

Pe lângă toată răutatea din articolul străinilor este și o leacă de adevăr în el. De fapt în prea multe din officile noastre nu să lucră acum așa cum să lucră mai de mult și atât cât să lucră atunci. După amiază aproape toate officile din țară n'au ore de lucru (la țară am văzut și poșta încuiată după amiază), iar în cele 3 oare de dinainte de amiază nu se poate isprăvi toată munca și prin asta multe afaceri sufer. E adevărat că funcționarii — mai ales cei de stat — sunt tagma cea mai grea lovită de greul vieții de azi, dar statul e dator să le asigure puțința vieții ca să poată munci mai mult, căci altcum ce s'ar alege de noi, dacă toți în toate părțile ar ținea numai 3—4 oare oficioase de lucru la zi?

Mulțumită publică. Epitropia parohială din Seleușul-mare aduce și pe această cale mulțumită mai jos amintitorilor cari au binevoit să ajute la cumpărarea unui clopot pe seama bisericii:

Preot Iustin și Ana Sârbu L 200, Iustin Florea, primar L 50, Ion Stângaciu L 50, Mihail Toma L 100, Nicolae Coldea L 100, Dumitru Onea L 50, Zaharie Lupean L 50, văduva Ana Vloga L 100, văduva Ana Marian L 50, Toader Stângaciu senior L 60, Ambrose Moldovan L 50, Gheorghe Secetă L 50, Nicolae Moldovan L 100, Zosim Onea L 500, văduva Lift Nemenz L 100, parohia Daneș L 795, parohia Venchi L 142, parohia Heliur L 146, parohia Beșa L 122, parohia Hochilag L 36, parohia Lazlea mare L 41, parohia Criș L 63 și parohia Bod L 71.

Se caută

pentru **curtea mitropolitană din Sibiu**, un om de serviciu, căsătorit, care să se priceapă la purtarea gospodăriei și la cultivarea zarzavatului (legumilor). Pe lângă locuință, luminat și încălzit, va primi leafa după învoială.

Ceice dorește a primi acest serviciu, să facă întrebare la **curtea mitropolitană din Sibiu**.